

ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในงาน พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร
กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร

ร้อยตำราวจเอกหญิง พัชรี สายสดดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-1690-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

..ค. 2547.

I 2023454X

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, JOB INVOLVEMENT, ORGANIZATIONAL
CITIZENSHIP BEHAVIOR, AND JOB PERFORMANCE OF PROFESSIONAL NURSES,
GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS

Pol. Capt. Pachree Saisadudee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing
Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1690-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในงาน พฤติกรรมการ
เป็นสมาชิกขององค์กร กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร

โดย

ร้อยตำรวจเอกหญิง พัชรี สายสตุดี

สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

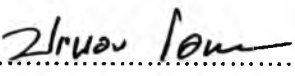
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์

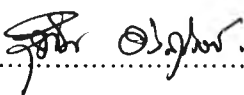

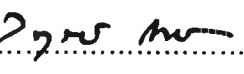
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

พัชรี สายสฤติ, ร้อยตำรวจเอกหญิง: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในงาน พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, JOB INVOLVEMENT, ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR, AND JOB PERFORMANCE OF PROFESSIONAL NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา: ผศ. ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์, 110 หน้า. ISBN 974-03-1690-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในงาน และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กรของพยาบาลวิชาชีพ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในงาน พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร และศึกษาตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร 8 แห่ง จำนวน 379 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในงาน แบบสอบถามพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร และแบบสอบถามพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .30 .85 และ .95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน สัมประสิทธิ์การจรรยา และสมการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในงาน และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กรของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับดี
2. การมีส่วนร่วมในงาน และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพและด้านการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ
3. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร และการมีส่วนร่วมในงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ได้ร้อยละ 44.5 ($R^2 = .445$) โดยมีสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน = .598 พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร + .107 การมีส่วนร่วมในงาน

สาขา....การบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา.....2544.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

#4377580836 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: JOB INVOLVEMENT/ ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR/ JOB PERFORMANCE/ PROFESSIONAL NURSES

PACHREE SAISADUDEE: RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, JOB INVOLVEMENT, ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR, AND JOB PERFORMANCE OF PROFESSIONAL NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF. POL. CAPT. YUPIN AUNGSUROCH, Ph.D. 110 pp. ISBN 974-03-1690-5.

The purposes of this research were to study job performance, job involvement, and organizational citizenship behavior of professional nurses, to investigate the relationships between professional nurse's personal factors, job involvement, organizational citizenship behavior and job performance of professional nurses, governmental hospitals, Bangkok Metropolis, and to determine variables which could predicted job performance of professional nurses, governmental hospitals, Bangkok Metropolis. The sample subjects consisted of 379 professional nurses who were selected by stratified random sampling technique. The research instruments were job involvement questionnaire, organizational citizenship behavior questionnaire, and job performance questionnaire. The content validity were established. The reliability of the three questionnaires were .80, .84, and .95 respectively. The data were analyzed by using Pearson's product moment correlation, the coefficient of contingency, and stepwise multiple regression analysis.

The major findings were as follows:

1. Job performance, job involvement, and organizational citizenship behavior of professional nurses in governmental hospitals, Bangkok Metropolis were at the good level.
2. There were positively significant relationships between job involvement, organizational citizenship behavior, and job performance of professional nurses at .05 level. The working experience in the profession and training in nursing program were not related to job performance of professional nurses.
3. Variables which significant predicted job performance of professional nurses were organizational citizenship behavior and job involvement ($p < .05$). The prediction accounted for 44.5 percent of the variance ($R^2 = .445$). The standardized score functions was as follows:

$$\text{Job performance} = .589 \text{ Organizational citizenship behavior} + .107 \text{ Job involvement}$$

Field of study ... Nursing Administration..... Student's signature *Pachree Saisadudee*

Academic year.....2001..... Advisor's signature *Yupin Aungsuroch*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่พร้อมทั้งให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำวิจัยและในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล ทั้ง 8 โรงพยาบาลที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อุดหนุนทุนการวิจัยส่วนหนึ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้สติปัญญา ความรัก คอยห่วงใย เอาใจใส่แก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบพระคุณ พี่ๆน้องๆทุกคน ที่ดูแลห่วงใย ให้ความรัก ความเข้าใจและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ร้อยตำรวจเอก หญิง พัชรี สายสุดดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ปัญหาการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาล.....	14
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาล.....	32
ปัจจัยส่วนบุคคล.....	32
การมีส่วนร่วมในงาน.....	34
พฤติกรรมความเป็นสมาชิกขององค์การ.....	38
3 การดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การสร้างเครื่องมือ.....	47
การตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเที่ยงของเครื่องมือ.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	87
รายการอ้างอิง.....	89
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	98
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	100
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	104
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัฐ จำแนกตามสังกัดและโรงพยาบาล.....	46
2 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
3 จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	56
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายด้าน.....	58
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายด้าน.....	59
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายด้าน.....	60
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการวางแผนและการประเมินผลการพยาบาล จำแนกเป็นรายข้อ.....	61
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการดูแลผู้ป่วยในระยะวิกฤต จำแนกเป็นรายข้อ.....	62
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการติดต่อสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	63
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการสอนและการให้ความร่วมมือ จำแนกเป็นรายข้อ.....	64
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้อ.....	65
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการเป็นผู้นำ.จำแนกเป็นรายข้อ.....	66
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการวิจัยทางการพยาบาล จำแนกเป็นรายข้อ.....	67
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน จำแนกเป็นรายข้อ.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพและด้านการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาล กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	69
16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในงาน พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	71
17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพและด้านการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาล การมีส่วนร่วมในงาน พฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร และพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	72
18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) และค่าอำนาจการพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change) กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	75
19 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของตัวแปรพยากรณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	76

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 รูปแบบปัจจัยที่กำหนดการปฏิบัติงาน.....	17
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	43